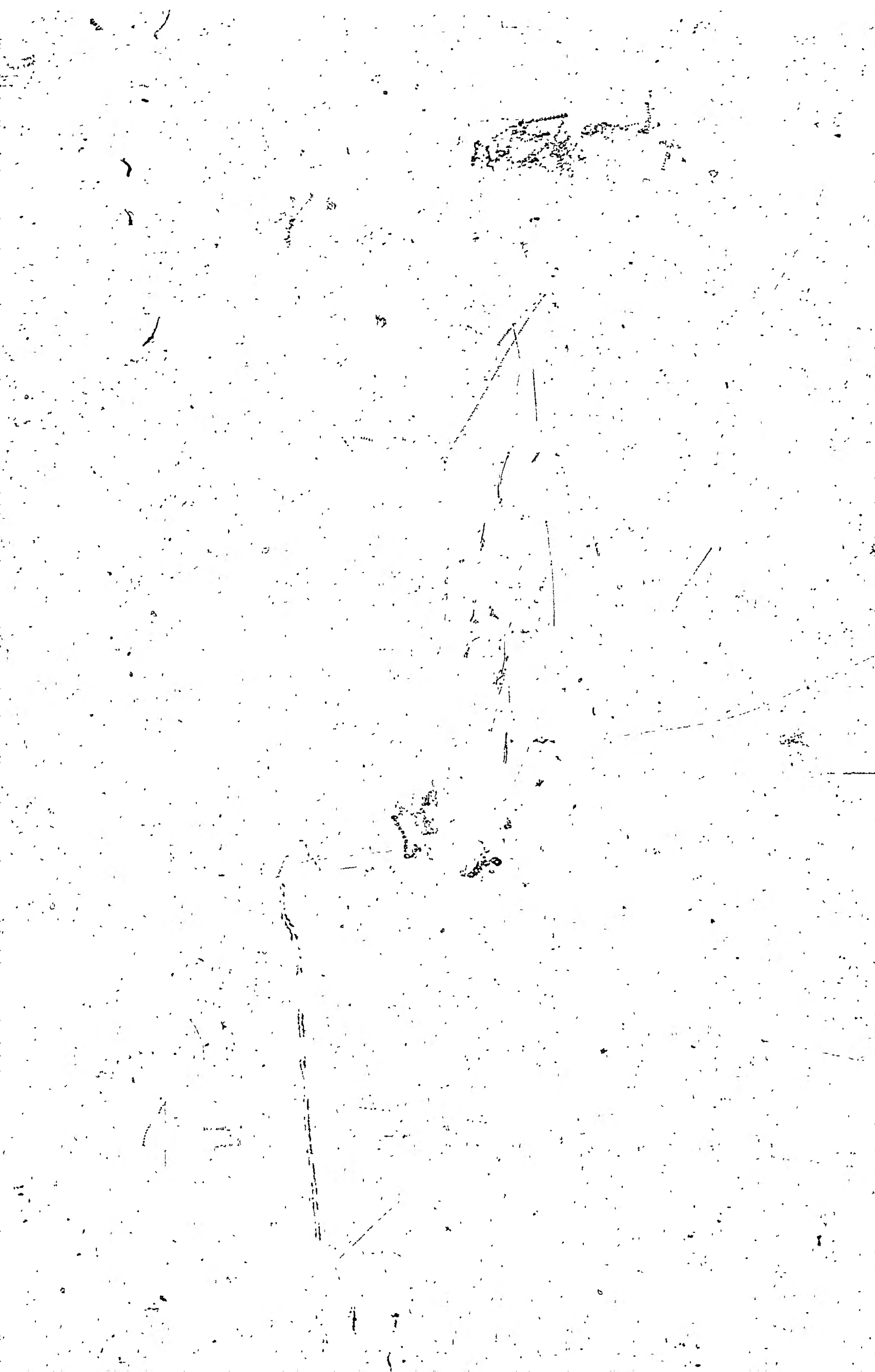
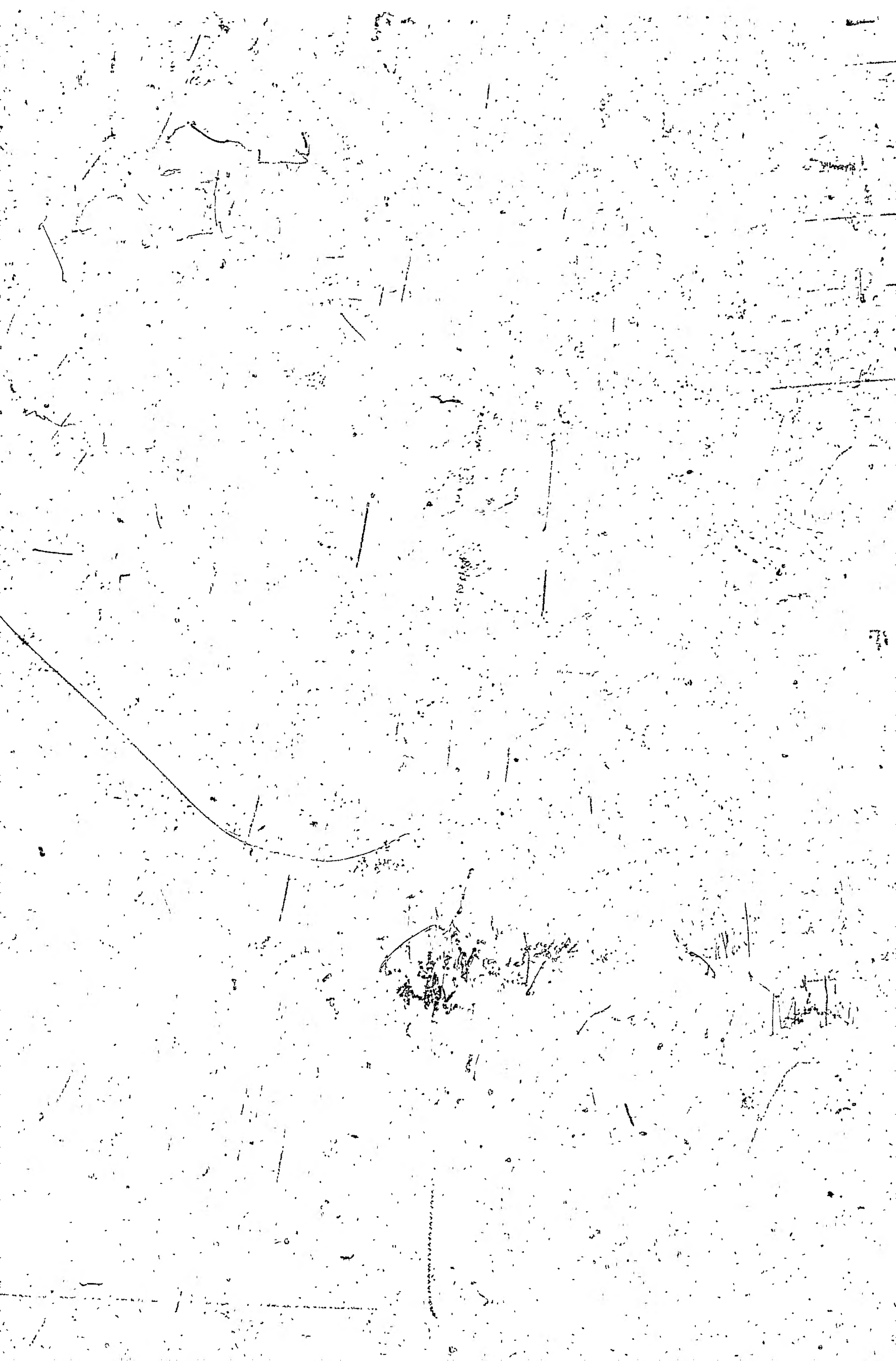

DET FORENEDE DAMPSKIBS-SELSKAB.

AKTIESELSKAB

SKANDINAVIEN-
AMERIKA
LINIEN

Brev fra Hr. de Coninck Smith. Ditroy Sask.
Publiceret i Nakskov Avis 6. April 1927.

Canada.

Nogle Oplysninger for Udvandrere fra en Vestlollik.

Fra den tidligere Ejer af Bruunsvang i Vesterborg, Hr. de Coninck Smith, har vi modtaget følgende:

Ditroy. Sask. 8. Marts 1927.

Hr. Redaktør!

Da vi af og til faar nogle »Vestlollands Avis« er tilsendt, og jeg deraf ser, at der er en Del Interesse for en mulig Udvandring til Canada af Folk, som ikke kan finde Beskæftigelse derhjemme, kunde det maaske interessere Deres Læsere at høre lidt om Forholdene her i Saskatchewan, som jeg ser dem efter et nu snart 2-aarig Ophold.

Hvad unge Mennesker angaar, er her jo altid om Sommeren nok at gøre ved Landbruget. Arbejdet med Tilsaaning af Hvedemarkerne begynder omkring Midten af April, og Folk antages gerne til første April, da

der er en Del Forberedelser at gøre, saasom Indfangning af Hestene, som her gaar ude hele Vinteren og skøtter sig selv, deres Klipning, da de er saa langhaarede, at det vilde genere dem at arbejde. Beskæring af Hove, faa Redskaber i Stand til Foraarsarbejdet osv.

Lønnen for Farmarbejderne er fra 40—50 Doll. pr. Md. for Sommeren, og man gør klogt i kun at tage Arbejde til Høstens Begyndelse eller i hvert Fald sikre sig et Tillæg for Høsten i Overensstemmelse med den Dagløn, som betales. Sidste Aar var den her 4 Doll. pr. Dag for at sætte Hveden i Hobe og 6 Doll. pr. Dag for Tærskningen. Mejningen varer i Reglen fra 14—20 Dage og Tærskningen i ca. 30 Dage.

Om Vinteren er her meget lidt Arbejde paa Farmene, og Lønnen er fra 10—20 Doll. pr. Maaned.

Hvis Familier ønsker at udvandre, er det nemt at faa Jord her i Saskatchewan, men, da der her som overalt i Verden er stor Forskel paa Jord, vilde det være klogt, om Manden først kom herover og satte sig ind i Forholdene et Aarstid for ikke at gribe Fejl i første Omgang.

For Folk med smaa Midler er der flere Maader at købe Jorden paa, man kan faa den for en bestemt Pris uden Udbetaling, mod at overlade Halvdelen af Høsten til Ejeren hvert Aar, til Hovedstolen er betalt.

og betale 6 pCt. Rente af den til enhver Tid ubetalte Del af Købesummen. Og man kan faa den paa saakaldte bushel plan. Det er, at man bliver enige om det Antal bushel Hvede pr. Acre, som skal betales for Jorden, og man afleverer Halvdelen af sin Høst hvert Aar til Jorden er betalt uden nogen Rente. Dog kapitaliseres den mulige Rest efter 10 Aars Forløb og trækker derefter Rente a 6 pCt. I begge Tilfælde forbeholder Køberen sig i Aar, hvor Torken nedsætter Udbyttet, at der ikke skal afleveres mere Korn, end at der bliver 8 bushel pr. Acre til Drift og Levebrød.

Bushelplanen er den mest tiltalende, da der ingen Rente betales, som løber paa i daarlige Aar, og Sælger og Køber tager lige Chancher med Hensyn til mulige Fald i Hvedepriserne.

Driften her er enkelt og billig, den foregaar med store Redskaber og 6 a 8 Heste i et Spand; der regnes med en Mand til en $^1/_2$ section (320 Acre), en Mand til Hjælp i Høsten. Tærskningen foretages af en Mand, som sorger for det Hele for en Pris af 10—14 cents pr. bshl.

Her paa den aabne Prærie, hvor vi boer, er der 3 Hovedtyper af Jord, let Sandjord, en noget sværere brunlig Jord, som kaldes Chokolade Muld, og en

svær, meget kalkholdig Lerjord, der har den Egenskab, at naar den er pløjet, slakker den hen til et fint muldet Lag paa Toppen, hvorfor den kaldes loose top, det er den bedste Jord, overordentlig frugtbar og i Stand til at holde paa Fugtigheden i den Grad, at paa Brakjord, der har været velbehandlet, vil selv en fuldstændig regnløs Sommer altid give en Høst, saa det bliver den Slags Jord, en Udvandrer skal se sig om efter. Dersom en Mand med Familie rejser herover, vil det være nødvendigt at have nogen Kapital, saa han, selv om han faar Jord med det samme, kan leve et Aar, indtil der bliver en Høst at tage. Der er nemlig ingen, der vil overdrage sin Ejendom med Høst uden en Udbetaling, der nogenlunde svarer til Værdien af det paa Markerne groende Hvede.

Summen af det hele bliver, at hvis man har Lyst og Evne til at arbejde sig frem, er der 100 af Chancher her i Canada for een i Danmark, men kun for Landmænd. Der er mange Ting, der maa gives Afkald paa, indtil man faar fast Grund under sig. Men der er jo ogsaa Glæder ved et Liv, hvor man ved sit eget Arbejde ernærer sig og som Aarene gaar forøger sine Ejendomme, hvad enten det er Dyr, Jord eller Bygninger. Alt det kan gøres her. I Danmark gaar Ud-

viklingen i en anden Retning, ved Udstykning at formindske, hvad man har med at gøre.

Med venlig Hilsen til Dem Hr. Redaktør, og alle Bekendte paa Vestlolland.

C. G. de Coninck Smith.

Brev fra Martin Pejstrup. Pass Lake.
Ontario. Canada.
Publiceret i Vendsyssel-Tidende
d. 5te Januar 1927.

Et Brev

fra en ny dansk Koloni i Canada.

Der ankom i Gaar til min Adresse nedenstaaende Brev fra Canada, afsendt fra en Plads i Nærheden af Port Arthur, der er en Tvillingby til Fort William, beliggende ved Vestkysten af Superior Søen, og Udskibningssted for uhyre Masser af Hvede.

Pass Lake, Ont. Dec. 20. 26.

Hr. Chris. Mikkelsen!

For at gøre mig selv bekendt for Dem, maa jeg først berette, at jeg rejste fra Aalborgegnen omkring den 20. Juli 1900. Jeg opholdt mig i Montreal til 1920, fraregnet 4½ Aar, som jeg var i Frankrig og Belgien under Krigen i den canadiske Hær. Siden

1920 har jeg rejst over mere end det halve af Canada, indtil i 1924 jeg kom til Port Arthur, som ligger ved den største Indsø i Verden, nemlig Superior Søen.

Jeg læste en lille Artikel i en Avis her, som blandt andet fortalte, at De havde været her i Landet med det Formaal for Øje at starte et nyt dansk Settlement i Vesten, samt at De havde været rundt i forskellige danske Settlementer.

Nu kommer jeg til at sige, at her kun 27 eng. Mil fra Port Arthur har vi et dansk Settlement, som jeg ikke tror, De saa. Jeg tillige med 3 andre Danske har nu været her i 3 Aar til Foraaret, og vi er her nu over 50 Danske, som prøver paa at skabe os et Hjem i Canadas Skove. Vi har 7 Spænd Heste og 3 Køer foruden Fjerkræ, og der er nogle faa, som har over 6 Acres under Plov. Sidste Sommer var vi to, som høstede ca. 6 Tons Kløverhø paa 2 Acres.

En Ting, jeg gerne vil sige, er, at en Mand uden Kapital kan begynde her i denne Egn, men det kan man ikke gøre paa Prærien. Desuden har vi her som Regel altid Tømmer til at bygge af og til at sælge som Pulp. Det er udelukkende Grantræer, der bruges hertil. Vi har ogsaa Birk og flere forskellige Træsorter her, som vi bruger til Ildebrændsel. Hvorfor ikke agitere iblandt de mindre velhavende, som agter at

rejse her til Canada, om at komme her til og selv se, hvad vi kan gøre her, for der er Plads for mange Landsmænd her i denne Koloni. Blandt andet for en dygtig Grovsmed, som jo ogsaa kunde tage Land op her. Vi har Station her i Kommunen, og vi har en god Automobil-Landevej til Port Arthur. Vi faar en Skole bygget i Sommeren 1927.

Jordbunden her er Ler paa nogle Pladser og sort Muld paa andre. Der findes ogsaa Steder med Stenklipper og Mosedrag.

Nu har jeg prøvet paa at forklare alt om det nye danske Settlement her i PASS LAKE, ONTARIO, og vi er 100 Procent Danskere her. Jeg haaber, De ser Dem istand til at sætte dette lille Brev i Deres Avis, og jeg beder samtidig om, at alle Aviser optager dette Brev fra en gammel Dansker i Canada.

Mit Navn er Martin Pejstrup, Pass Lake, Ontario, Canada.

Saavidt Brevskriveren.

Jeg kender ham ikke, men han synes at gøre et vederhæftigt Indtryk, og han kan jo ikke gøre for, at et Blad har faaet fat i den latterlige „Idé, at jeg tænkte paa at starte en ny dansk Koloni.

Jeg hørte paa min Rejse ganske vist Tale om denne nye danske Koloni ved Port Arthur, men jeg besøgte

den ikke. Derfor kan jeg ligesaa lidt agitere for den som for nogen af de andre, men jeg aftrykker gerne Hr. Pejstrups Brev. Udvandrerspørgsmaalet er brændende, og det kunde jo tænkes, at en og anden ønskede at skrive til ham.

C. M.

Søro Amtstidende skriver 22nde April 1927.

Canada.

Fra en af vore Læsere, en dansk Farmerkone i Canada, har vi modtaget nedenstaaende Skildring af Forholdene derovre, som det sikkert vil interessere adskillige at læse.

Jeg har med Interesse fulgt den Avispolemik, der er fort i »Søro Amtstidende« for en Tid siden om Chancerne for Emigranter i Canada. Jeg skal søge efter bedste Evne at belyse Forholdene efter 4 Aars Ophold i Canada.

Enhver Mand med fast Karakter og villig til at tage fat paa hvad som helst, indtil Sproget ikke er nogen Hindring, kan rolig rejse herover. Det er jo særlig landbrugsvante Folk, der har de bedste Chancer.

Min Mand og jeg rejste vest paa til en Provins, som hedder Alberta og kom til en dansk Koloni ved en By, som hedder Wayne med en dansk Højskole, som kaldes Dalum. 30 miles syd paa ligger en anden

dansk Koloni, som hedder Standard. Saa godt som al Farming derude er Hvedefarming, og Lønnen er gerne 50 Dollars om Maaneden plus fri Station fra 1. April som Regel. Naar saa Høst- og Tærsketiden kommer, betales der gerne fra 4 til 6 Dollars om Dagen, alt efter som Høsten er. Er den lille, betales mindre, end hvis den er større. Tærskningen ophører gerne ved Novembertid, og saa er der ikke Brug for Folk i nogen større Udstrækning, dog kan en Mand, hvis det har været en god Høst, faa noget Arbejde med Hvedekørsel til Elevatorerne, men her er Daglejen kun 2 Dollar om Dagen.

Mange Steder holder Farmeren en Karl hele Aaret, og da er Lønnen som Regel 600 Dollar for et Aar plus Kost og Logi. Er det en energisk ung Mand, saa søger han efter Høst til de store Mælkefarme der ligger rundt om Storbyerne, eller ogsaa til Skovarbejde eller Minearbejde. Ved Minerne betales 4 a 5 Dollar om Dagen, men herfra gaar saa Kostpengene, som gerne er en Dollar om Dagen. I Skoven betales heller ikke saa daarligt. 35—40 Dollar om Maaneden plus Kosten, men de fleste Arbejdere i Skoven arbejder paa Akkord og kan da som Regel tjene lidt mere. Svenskere, Nordmænd og ikke mindst Finlændere er dygtige Skovhugstmænd og tjener gerne en

4 Dollar om Dagen, men maa saa betale en Dollar for Kosten. Lonnen paa en Mælkefarm er gerne i Vintermaanederne 30—35 Dollar, og saa maa en Mand gerne malke 12 Koer.

Desværre er der mange unge Mennesker herovre, som, naar de har tjent en god Sommerlon, gaar til Byerne og lever Pengene op, saa længe de har nogen, og naar de forst saalangt, saa kan de slet ikke klare dem, for saa mangler de Penge til at soge hen, hvor der muligvis var Arbejde at faa; man maa jo regne med, at Afstandene herovre er store, saa Togbilletterne tager en Del Penge, og da kan det jo let ske, at saadan en ung Mand taber Humoret, for her har de ikke som hjemme i Danmark et Rygstod i Hjem eller Slægt eller maaske — Arbejdsloshedskassen. Her maa man selv passe paa sine Penge, naar man har tjent nogen, saa at man kan klare sig, hvis der kommer en Tid, hvor Arbejdet slipper op.

Hvis en Mand virkelig vil passe paa det, han tjener, kan han langt lettere og billigere blive sin egen Mand her i Canada end hjemme i Danmark. Han kan kobe udmærket Land for fra 5 Dollars pr. Acre. Ganske vist er det saa Skovland, men Træerne er ikke storre end, at man kan trække dem op med Rode med et Par Heste, hvis man da kober Land, hvor ikke Træ-

erne er for store, og der er da ogsaa gerne nogle aabne Pletter i Skoven, der er hurtige at faa ryddet, saa man kan begynde at saa lidt Sæd. En Tiendedel eller somme Tider en Tyvendedel af Købesummen er første Udbetaling paa Ejendommen. Hvis man køber Jord af Regeringen, køber man altid $1/4$ Section Land, 160 Acre, svarende til 120 Tdr. Land hjemme. Det er 5—800 Dollars for saadan et Stykke Land og som Regel med 16 Aars Afbetaling. Man kan ogsaa købe Prærieland, det er dyrere, men hurtigere at faa opdyrket, men det er mere usikkert at farme Prærieland end Skovland, for paa Prærien faar de ikke ret megen Regn, nogle Somre saa godt som ingen eller slet ingen, og saa fordrer Farming af dette Land sværere Redskaber og Maskiner og mange Heste, saa man kommer lettere i Gæld ved at begynde paa Prærien end i et Skovland.

En god Ting er det herovre, at er det lidt smaat med Indtægterne, indtil man faar Jorden i Drift, kan man altid rejse ud og arbejde for andre og derved skabe sig nogen Driftskapital til at arbejde videre med paa sin egen Farm.

Klimaet er jo ikke som i Danmark. Vi har en lang og kold Vinter, fra sidst i Oktober til April, og varme Somre, men alting gror ogsaa hurtigere her end hjemme.

Vi saaede Foraarsrug i Fjor den 20. Maj, og den var moden til at høste paa 3 Maaneder bestemt. Vi har nu farmet i $1^{1}/_{2}$ Aar, 35 miles fra Winnipeg; det er smaat Skovland, som minder lidt om vort Fædreland.

Vi faar hver Uge vor „Sorø Amtstidende" sendt, og vi kan se af Avisen, at som Forholdene er i Danmark for den danske Landmand i Øjeblikket, er det bedre Forretning at opdrætte Svin i Canada end hjemme. Vi har solgt Svin 2 Gange i Vinter til 15 Cent pr. Pd. slagtet og Pundene er jo lidt mindre her end hjemme, saa i Betragtning af det billige Land og de smaa Udgifter, er der mere Overskud ved det end hjemme. Æg er aldrig billigere her end hjemme, og Mælken, eller rettere Fløden, som vi sender ind til Winnipeg, er der ogsaa en taalelig god Pris paa.

Er man ikke afhængig af Børn, naar man kommer til Canada, kan man som Kvinde ogsaa nok tjene Penge, naar man først kommer lidt ind i Forholdene. Har man lært at lave god dansk Mad, kan man i Tærskesæsonen vest paa faa Plads som Kok ved Tærskeværkerne. Ved disse Værker, som kører rundt paa de store Hvedemarker og tærsker Sæden, medfølger der en Kogevogn for Mandskabet. Jeg har i 2 Aar Sæsoner kogt paa saadan en Plads. Første Aar tjente

jeg 4 Dollars om Dagen, og Tærskningen varede en Maaned det Aar. Næste Aar trak Tærskningen længere ud paa Grund af ustadigt Vejr, det blev til 2 Maaneder, til 5 Dollars om Dagen, og den gode danske Mad fornægter sig nu ikke, selv om den bliver serveret i en Kogevogn ude paa Canadas Hvedemarker.

Her, hvor vi farmer, er vi en lille Flok Danskere, som har købt Land, og her ligger Masser af Jord til Salg, noget billigt, andet lidt dyrere, saa vi haaber jo, at flere Danske maa finde herud, saa Kolonien kan vokse sig stor i Løbet af nogle Aar.

En Farmerkone.

Hr. Knud Faber i Alberta, Canada,
udtaler sig til Fyns Venstreblad
d. 30te April 1927.

Fra Canadas Prærie.

En Dansker, Knud Faber, der opholder sig i den kanadiske Provins Alberta, har sendt »Fyns Venstreblad« nedenstaaende meget læseværdige Artikel, hvori han skildrer Udviklingen i Kanada, navnlig paa Landbrugets Omraade.

Naar man husker paa, at hele det mægtige Land, der under eet benævnes »Western-Kanada«, som producerende Land kun har eksisteret i ca. et halvt Aarhundrede, maa ens Tanker, naar man første Gang foretager Rejsen herud til Vesten, uvilkaarligt beskæftige sig med den Udvikling, her er foregaaet i dette forholdsvis korte Tidsrum. I Aaret 1885 fuldførtes Anlæggelsen af Pacifikbanen, forbindende Kanadas østlige Provinser med Stillehavet, og først fra det Tidspunkt kan man i Grunden regne med Præriens Eksistens som producerende Land. For den Tid hørte

Prærierne, som nu er inddelt i tre Provinser Manitoba, Saskatchewan og Alberta, og som spiller en saa overmaade stor Rolle i Kanadas kommercielle Liv, udelukkende Skind- og Pelsværkshandelens Historie til.

De fleste har hørt Tale om Prærien. Prærien er en af Kanadas dominerende Fremtoninger, og dens Forvandling fra den Tid for et Par Menneskealdre siden, da den røde Mand gennemstrejfede disse Vidder paa Jagt efter Bøffelen, og til nu, hvor den hvide Mand med Stolthed og Glæde skuer ud over sine vidtrækkende bugnende Hvedemarker, er et af de mange lyse Punkter i Kanadas Annaler.

Jernbanen, der forbinder det østlige Nordamerika med Stillehavet.

Man har lidt ondt ved at forstaa, at disse uhyre Arealer virkelig for kun saa kort Tid siden laa hen bogstavelig talt som en stor Ødemark. Selvfølgelig havde man længe været klar over, hvilke Værdier, der laa herude, men hvem vilde tage Initiativet til at gøre al den Jord frugtbringende! Det stod klart, at den eneste Maade at drage Nytte af alle disse Millioner af acres var Anlæggelsen af en Jernbane tværs igennem Kontinentet, og endelig var der nogle initiativrige Mænd, der tog Sagen op, men det tog Tid,

og Forberedelserne var lange og trange, inden man fik taget fat paa at forbinde Osten med Stillehavet. Under mange Vanskeligheder og megen Modstand fra Skeptikerne fuldførte det nydannede Selskab, der nu er kendt over hele Verden under Navnet „Canadian Pacific Railway Company", dette Kæmpearbejde at lægge en Jernbane ud gennem Prærierne, Bjergene og Britisk Columbia til Vancouver ved Stillehavet. Det var et Kæmpearbejde i mere end een Forstand, thi ikke alene skal dette Arbejde ses fra et teknisk Standpunkt, men — ja, lad mig bruge en Sammenligning: Den store Nabo imod Syd, De forenede Stater, har foretaget forbavsende Ting, f. Eks. i vore Dage Panama-Kanalen, men selv dette kommercielt forvovne Land dristede sig først til Anlæggelsen af den transkontinentale Jernbane, da det havde nær ved 40 Millioner Mennesker. Kanada foretog Eksperimentet, da dets Befolkning var mindre end 4 Millioner.

Landets uhyre Betydning.

Jeg skal give Dem en Idé om, hvilken Rolle de tre Prærieprovinser spiller for Landet. Som bekendt er Landbruget Kanadas fornemste Næringsvej, og Kanada er i Dag det Land i Verden, der eksporterer den meste Hvede. Vel bliver her ogsaa produceret

store Mængder af andre Kornsorter, men det er Hveden, der interesserer; ikke alene Landet selv, men den ganske Verden er interesseret i den kanadiske Hvedehost.

Kanadas samlede Hvedehost ansloges i 1925 at være mere end $11\frac{1}{4}$ Mill. Tons, og af disse 412 Millioner bushels blev ca. 383 Millioner hostet paa Prærierne, af hvilke igen de 250 Millioner i Saskatchewan, hvilken Provins altsaa producerer over Halvdelen af Kanadas samlede Hvedehost. Ser man tilbage, vil man erfare, at det med Hvede tilsaaede Areal i Kanada omkring Aarhundredeskiftet var ca. 5 Millioner acres (1 acres lig med ca. $\frac{3}{4}$ Td. Land), medens man i 1925 var oppe paa $22\frac{1}{2}$ Mill. acres. Kanadas Hvedehost i 1900 var ca. 55 Mill. bushels og i 1910 ca. 132 Mill. bushels. Eksporten af Hvede androg i 1902 ca. 10 Millioner bushels, medens der i 1925 eksporteredes ca. 280 Mill. bushels.

Jeg tvivler ikke om, at de fleste, der ikke kender Kanada og kanadiske Forhold, bliver imponeret ved at erfare, at der kunde avles en saa kolossal Mængde Hvede: $11\frac{1}{4}$ Mill. Tons er jo dog ikke Smaating. Men naar man tager i Betragtning, at disse $11\frac{1}{4}$ Mill. Tons er dyrket paa et Areal af ca. 22 Millioner acres, hvilket vil sige, at man i 1925 avlede ca. $18\frac{3}{4}$

bushels pr. acre eller lidt over 1300 danske Pund pr. Td. Land, er det jo efter danske Forhold ikke noget særligt glimrende. Herovre er det Mængden, der skal gøre det i Kraft af de uhyre Arealer, det drejer sig om. Og stadig maa man jo huske paa, at »Western Kanada« er et nyt Land, og man maa ikke drage Sammenligning mellem f. Eks. dette Land og Danmark, mellem kanadisk Farming og dansk Farming. Imidlertid griber man alligevel stadig sig selv i at drage Sammenligninger, og ens Tanker dvæler ved Gaardene derhjemme i det gamle Land med deres vel vedligeholdte, hvidkalkede Bygninger med de smukke blomstrende Haver og de »velplejede« Marker, hvor hver Fodsbred Jord er næsten kærtegnende kultiveret.

Alt »klapper« med amerikansk Nøjagtighed.

Imponerende er den Nøjagtighed og Lethed, med hvilken Kornhandel-Maskineriet gennemfører sit uhyre Hverv. Jernbanerne, Bankerne, Regeringens Tillidsmænd, Havneautoriteterne, alle bidrager de — naar om Efteraaret den voldsomme »Flod« af Hvede vælder frem — deres yderste til, at alt skal »klappe«.

Et ejendommeligt Præg giver de mange Silopakhuse eller Elevators, som de kaldes herovre, Stationsbyerne

herude paa Prærien. I Løbet af af den sidste Snes Aar er Antallet af disse Elevators steget fra ca. 500 til over 4000.

Foruden Landbruget har de tre Prærieprovinser, dog navnlig Manitoba og Alberta, andre betydelige, naturlige Erhvervskilder, som f. Eks. Skovbrug, Fiskeri, Pelsværk-Industri og Minedrift. Alberta har det største Kulareal i Kanada, og medens Antallet af Kulminer i denne Provins i 1905 var 61, brydes der nu Kul i over 300 Miner. I Manitoba findes mangfoldige Guld-, Sølv- og Kobberminer. Lad mig i denne Forbindelse nævne, at Totalværdien af Mineproduktionen i Kanada i Aaret 1890 androg knap 17 Millioner Dollars, medens den i 1924 var ca. 120 Mill. Dollars. Som en Port til hele det vestlige Kanada ligger i Manitoba Byen Winnipeg. Fra en lille Handelsplads i 1870 med kun et Par Hundrede Mennesker, er Winnipeg i Dag en By paa ca. 200,000 Indbyggere og er bl. a. det største Kornhandel-Centrum paa det nordamerikanske Kontinent. Store Forretninger og industrielle Virksomheder blomstrer frodigt i denne By, som i Kraft af sin Beliggenhed staar overfor en fortsat rivende Vækst og Trivsel. Hver af de tre Prærie-Provinser er paa Størrelse omtrent som Tyskland, og medens Manitoba og Alberta hver især har

et anslaaet Indbyggerantal af ca. 600.000. er Saskatchewan naaet op paa ca. 800,000, og det er ud til disse Egne, at Storstedelen af Kanadas Indvandrere søger.

Vendsyssel Tidende 26/4 1927

En kendt dansk Canadier om sit nye Fædreland.

Udvandreren bør, før han rejser, veje Fordele og Ulemper mod hinanden.

Fra en af vore ansete Danske i Canada, Hr. Svend Pontoppidan Broby, der er ansat under Fællesregeringens Landbrugsdepartement, har vi modtaget følgende Artikel, som vil læses med Interesse netop i disse Dage.

Da Bølgerne jo gaar højt der hjemme for Tiden, angaaende Spørgsmaalet om Udvandring fra Danmark, og man den ene Dag ser Begejstrede og lokkende Udtalelser i de danske Blade med Hensyn til Canada, det Land, som vel nok for Øjeblikket staar i Folks Bevidsthed som Fremtidens Land, og næste Dag Udtalelser, som modsiger og prøver at gøre til Løgn alt, hvad der er sagt, er det uhyre velgørende at se den smukke og neutrale Maade, Spørgsmaalet er behandlet

paa i Vendsyssel Tidende: og navnlig har jeg haft Glæde og Udbytte af at læse Skildringen af Redaktørens Rejse til Canada, fordi man føler Kærligheden til Fædrelandet gennem det hele, og at Artiklerne ikke er skrevet for at faa Emigranterne til Canada, men med et klart Oversyn over Situationen, som den findes, uden Omsvøb.

Der er jo altid to Sider ved Spørgsmaalet, om man skal emigrere eller ej, og Afgørelsen maa altid blive individuelt. Ingen har Ret til at bryde ind i en anden Mands Hus og trække ham ud med Magt, med den Undtagelse maaske, hvis Huset er ved at falde ned over Hovedet paa Manden. I saa Fald gør man utvivlsomt Manden en Tjeneste ved at henlede hans Opmærksomhed paa et mere sikkert Sted at slaa sig ned.

At Canada gerne vil have Emigranter, og navnlig af den Type, som kommer fra Danmark og Skandinavien i det hele, siger sig selv. Hvorfor? Ganske simpelt fordi disse Mennesker er bedst egnede til at tage den Opgave op, som ligger og venter paa Løsning, og løse den paa den hurtigste og mest tilfredsstillende Maade. Man hører undertiden den Mening fremsat, at det er forkasteligt overhovedet at tilraade Udvandring, og at det er et økonomisk saavel som et socialt Tab for et Land at sende sine Børn bort

til et fremmed Land. At en saadan Mening kun kan holde Stik i et Land, hvor der er Arbejde til alle, er indlysende; og i Betragtning af Individets Ret til Tilfredshed og Lykke her i Livet, — en Tilfredshed og Lykke som kun kan findes gennem Aktivitet, — maa det betragtes som en Synd at afholde Mennesker fra at rejse ud, ifald de ikke kan finde Arbejde, som tilfredsstiller dem i Fædrelandet. At det har været et Tab for Europa hver Gang et Menneske udvandrede til Amerika, er der vistnok ingen, der tør paastaa; snarere maa vi sporge os selv: »Hvad vilde Amerika have været i Dag uden disse Mennesker, som rejser derover?« Og Europa kan da alt i alt kun siges at have nydt godt af den nye Verdensdel.

Canada, kan man godt sige, staar foran det samme Problem, som De forenede Stater stod overfor for hundrede Aar siden: at faa deres Jord befolket. En Emigrant tog paa Eventyr og gennemgik ofte slemme Skuffelser og Strabadser i sin Kamp for Tilværelsen; men Modet var tilstede, og Troen manglede ikke, og Vanskelighederne overvandtes, saa De forenede Stater i Dag er den rigeste Nation paa Jorden, i alle Tilfælde hvad materielle Rigdomme angaar.

Efter at have opholdt mig i Canada i 15 Aar, og gennem disse Aar taget personligt Del i Foretagender,

som satte mig i direkte Forbindelse med Landets mest betydningsfulde Erhvervsgren. Landbruget, fra at have brugt Næverne og hugget Træer og Buske ned for at rydde Plads for Ploven, og til at have undervist i Mejeribrug ved en Landbrugsskole i en af Vestens større Byer, kan jeg kun sige, at i Canada er der Muligheder, først og fremmest for den som finder Glæde i en god, lang Dags Arbejde.

Her er ingen, som finder paa at betale en Mand, undtagen han giver Værdi for Pengene. Men hermed menes ikke, at Godgørenheden mangler i Canada, eller at de, som af en eller anden Grund kommer til Skade, ikke bliver hjulpet. I Byen Montreal alene indsamles der hvert Aar et Par Millioner til Velgørenhed. Ligeledes hørte jeg for ikke længe siden, at en Dansker, som arbejdede i Skovene sidste Vinter, fik tre Tæer frosset af, og Selskabet betalte ham syv hundrede Dollars i Skadeserstatning.

Maaske en eller anden, som læser dette, og som har prøvet Canada, men atter er hjemme i Danmark, fordi det gik ikke her, vil være uenig med mig i, at der er gode Muligheder i Canada. Til ham vil jeg gerne rette dette Spørgsmaal: Naar Du nu gaar derhjemme og har Tid til at tænke over Dine Tildragelser i Canada, er der saa ikke inderst inde

en vis Trang til at komme afsted igen? Og var det ikke mere Frygt end noget andet, som drev Dig til at gaa tilbage uden virkelig at have givet Canada en Chance til at vise, at det er villigt til at hjælpe den, som tror paa sig selv og paa, at Fremtiden ligger indbydende og aaben for alle?

Man hører undertiden den Paastand fremsat, at Folk kommer til Canada med falske Forestillinger, og havde de vidst, hvordan Forholdene var, vilde de aldrig have taget Turen.

Er dette ikke Historien om igen om Manden, som vil have baade i Pose og Sæk? Den, som drøfter Spørgsmaalet med sig selv, om han skal udvandre eller ej, maa først og fremmest være klar over, at Forholdene er ikke som i gamle Danmark, for det siger sig selv, at ifald de var det, vilde der intet være vundet ved at rejse til Canada. Maaske det netop er paa dette Punkt, en Dansker maa overveje nøje, hvorvidt Fordelen ved at udvandre kan opveje Tabet af det, som ikke kan tages med paa Rejsen, nemlig ens Venner og Bekendte, og i det hele taget det selskabelige Liv, som det leves i Danmark.

Paa den anden Side er der mange, som befinder sig lige saa godt om ikke bedre ved Levefoden i Canada; og i alle Tilfælde kan det kun blive et Spørgs-

maal om Tid, før et Menneske føler sig hjemme her, ifald han eller hun vil holde fast paa alt det gode, som de har med sig hjemme fra, og samtidig være modtagelig for det gode, som findes her.

Naar et Menneske ankommer til et fremmed Land, kan det ske, at det overfladiske, det mindre gode, er det eneste, han ser, og saa dømmer han Landet derefter og glemmer, at for at faa Kernen i Nodden, maa man gennem Skallen. Den, som rejser tilbage efter at have været i Canada i nogle Maaneder, og maaske opholdt sig i Montreal eller en af de andre Storbyer, og fordømmer Canada ud fra hans Oplevelser der, er ikke kompetent til at give sandfærdige Oplysninger om dette Land, og som Regel vil man finde, at et Menneske, som kommer hjem og fordømmer Canada kort og godt, har en eller anden Grund til Utilfredshed inden i sig selv, og saa er det jo fristende at give Canada Skylden, og desværre synes den menneskelige Natur at være saadan indrettet, at den lytter hellere til det, der river ned, end til det opbyggende.

Lad os ikke glemme at Canada er et nyt Land og et stort Land. Endvidere at der kræves Mod, Tro og et lyst Syn paa Livet for den, som begiver sig her over. At et godt Helbred er nødvendigt, er det

vel næsten unødvendigt at nævne. Men lad os ikke blande Udvandring og Politik sammen, for derved mister Spørgsmaalet sin egentlige Værdi.

Der er noget smukt og stort i den Tanke, at der endnu findes Plads paa Jorden til os alle; og finder vi. Pladsen er bleven for snæver i Fædrelandet, og føler vi Trangen til Albuerum, hvad er da mere naturligt end at drage til et andet Land, hvorfra Indbydelsen er udstedt til at komme og deltage i det sunde og rige Liv, som udfolder sig paa den canadiske Prærie, hvor Solen skinner største Delen af Aaret. Det, som man for 100 Aar siden forstod ved Nybyggerliv, er der jo aldeles ikke Tale om i vore Dages Canada, hvor et udstrakt Jernbanenet forbinder Kyst med Kyst, og enhver kører sin egen Automobil. Mange Mennesker anser det for en stor og værdig Opgave, de har paataget sig, ved at tage Del i Opdyrkningen af den canadiske Jord, og der kan ingen Tvivl være om, at det er disse Mennesker, som befinder sig bedst i Canada; for de har fundet, at Arbejdet adler, og at Tilfredshed og Lykke er en Tilstand, som ikke er afhængig af Tid og Sted. Derfor siger jeg, at en Mand gør vel i at gøre op med sig selv, hvad hans Motiv er, før han forlader sit Fædreland og begiver sig ud til det fremmede. *Svend Pontoppidan Broby.*

Brev fra Johan Lageri,
offentliggjort i Dannevirke
den 7de Maj 1927.

Brev fra Canada.

Johan Lageri, der i April tog til Canada, har som meddelt nu skrevet lidt derovre fra. Han har faaet Plads hos en Farmer, der er Englænder. 2 Dage maatte han med Toget fra Winnipeg. Fra Stationen blev han afhentet i Slæde, da Farmen ligger 10 Kilometer fra Stationen.

Vi vækkes Kl. 6 Morgen. Efter at Gødningen er kørt ud paa Slæde, jages de 18 Heste ud i det Frie, hvor de søger Foderet for Dagen i Sneen.

Efter dette Arbejde faar vi det første Maaltid. Der spises kun 3 Gange daglig. Kosten er ualmindelig god. Det eneste, man savner, er Kaffe. Vi drikker altid efter engelsk Skik Te. Af Malkekvæg er der kun 5 Køer, desuden lidt Ungkvæg. Der er nok af Arbejde i Canada, men væsentligt ved Landbruget. Det er

særdeles flinke Folk, jeg er i Plads hos. Saa langt Øjet kan se, og det er milevidt, er der ikke et Træ at øjne, kun Sne og atter Sne; men den er nu ved at forsvinde. Vi arbejder til Kl. 6 Aften, undertiden kan Klokken ogsaa blive mere.

Her har vi ellers Fredspriser. I Winnipeg købte jeg en Middag for 25 Cents, og den var ekstra fin. En Søndagsklædning koster fra 15—35 Dollars. Skotøj er langt billigere her end hjemme i Danmark. Hvad der derimod er dyrt, er alt, som falder ind under Udtrykket Luksus. Paa disse Varer henter Canada sine Skatter. Vi har ingen Adgang til Fornøjelser, naar man er saa langt borte fra Byen, og dette er kun af det gode. Lønnen ligger ikke saa højt for os, der er Begyndere paa Landbrugets Omraade.

Nu til Slut en venlig Hilsen til alle der hjemme. Jeg har det godt og er veltilfreds, thi Hovedsagen er jo, at der er Arbejde nok.

Johan Lageri.

Brev fra Peter Larsen,
Dalroy, Alberta, Canada,
publiceeret i Landmandstidende
10de December 1925.

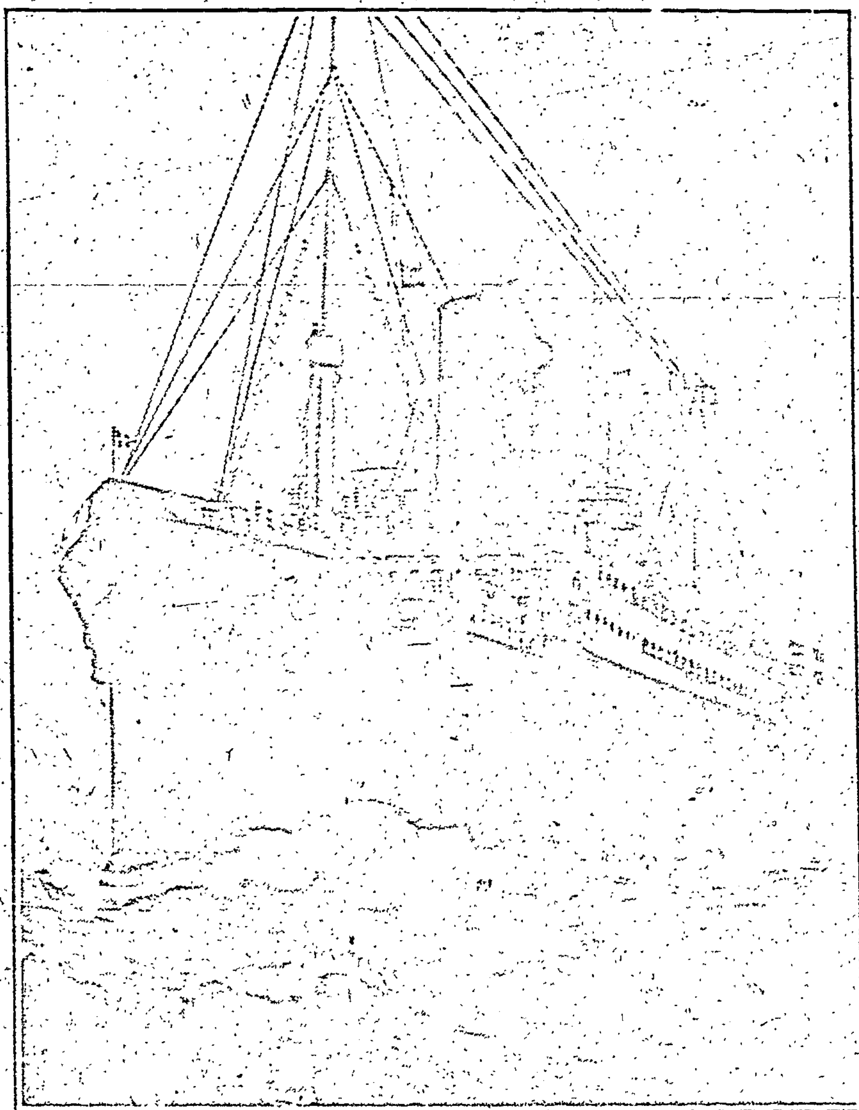
Brev fra Canada.

Vi bringer her et Brev fra en ung Dansker i Canada.

Dalroy, Alberta.

Jeg har været meget skuffet og overrasket ved at se, at der i en Mængde danske Aviser fornylig har været skrevet en Del imod Canada og især mod unge Danskere, der kommer herover for at bosætte sig. Jeg forstaar absolut ikke Grunden til dette, da mine Erfaringer her har været, at enhver, der virkeligt vil arbejde ærligt og redeligt ude paa Landet og slaar sig ned i de rette Distrikter, ikke kan lade være med at faa Sukcés. Det er naturligvis det samme her som i andre Lande, at ikke enhver har Heldet med sig, men i de allerfleste Tilfælde har de, hvem det ikke gaar godt, kun sig selv at dadle.

Jeg har været her i Canada siden 1912, da jeg tog Land nær Dalroy, Alberta, hvor jeg nu har en Farm

En af Skandinavien-Amerika Liniens Dampere.

med 1000 acres under Kultur, og hvor jeg dyrker Hvede og lidt Korn samt opdrætter Kvæg. I dette Distrikt kender jeg Hundreder af Farmere, som er kommet hertil med meget lidt Kapital, og som i de sidste 10—12 Aar har skabt sig udmærkede Livsvilkaar.

Mine Erfaringer er følgende: Jeg kom til Nebraska som Dreng med mine Forældre, hvor min Fader gjorde det samme, som jeg nu har gjort — købte Jernbane-Land, paa hvilket vi klarede os godt, men da jeg naaede den Alder, hvor jeg skulde begynde for mig selv, var der saa høje Priser paa Land, at det var vanskeligt at faa en Start. Jeg forlod derfor Nebraska og rejste til Dakota, hvor jeg drev Landbrug en Tid, men da jeg hørte om det vidunderlige Prærieland i Alberta, rejste jeg op til denne Provins for at undersøge Forholdene. Jeg fandt Landet godt og Klimaet udmærket, meget bedre end i Dakota baade Sommer og Vinter, og Resultatet blev, at jeg købte 320 acres, hvilket Areal jeg stadig har forøget, indtil jeg nu har 1280 acres, hvoraf — som ovenfor nævnt — de 1000 acres er under Kultur.

De Folk, der skriver modløse Breve hjem til det gamle Land, maa være Nyankomnere, som forventer at faa store Stillinger, straks de kommer i Land, og

som ikke er indrettet paa at blive et Sted og arbejde haardt, hvad en Mand maa gøre for at komme frem, eller ogsaa maa det være Rejsende, som tilfældig rejser gennem Landet og som møder utilfredse Folk, som man kan finde overalt, og saa skriver disse uvederhæftige Historier hjem, som har været fremme i Pressen.

Medens det Distrikt, jeg bor i, i Almindelighed anses for et Landbrugsdistrikt, har jeg ogsaa ved Siden af opdrættet Heste, Kvæg og Svin. Jeg avlede i Aar 11,000 bushels Hvede, som idag er 2 Doll. pr. bushel værd, for ikke at nævne den Havre og Byg, som jeg har avlet i tilstrækkelig Mængde til at føde mine Kreaturer med, der bestaar af 100 Heste, 25 Køer og 110 Svin.

Det er min Opfattelse, at undtagen en Mand har særlig Uheld, gaar det kun ham galt, som ikke vil arbejde forstandigt og passe godt paa det, han har, og til unge Danskere, der ønsker at drive Landbrug og skabe sig en Livsstilling, siger jeg uden Tøven: Kom til Alberta, vær forberedt paa at arbejde haardt og spare paa Pengene for at skaffe Udstyr, naar de skal begynde for sig selv. Den Slags Mænd kan, naar de omhyggeligt udvælger sig deres Land og arbejder med Omtanke, ikke undgaa at faa Sukces.

Deres forbundne *Peter Larsen.*

Brev fra Fru Wengel i St. Louis, Sask., den 1/9 1926.

Kære Hr. og Fru Elsass!

Hjertelig Tak for Deres venlige Brev, som det glædede mig meget at faa, og Tak fordi De altid saa deltagende har spurgt til mig i det nu allerede forløbne Aar. Allerede! siger jeg, undertiden synes jeg, det maa være 10 Aar, siden jeg skiltes fra mine kære og alt, jeg holdt af, fra Slægt, Venner, Fædreland og Kulturens Goder. Det er heller ingen let Sag at sønderrive alle Baand, at kaste alle Vaner og sædvanlige Livsforhold over Bord for at blive Borger i et Land, hvor man med det ene Ben staar i Oldemors Tidsalder, med det andet i Fords og Edisons hæsblæsende Nu. Hvis Europa er en Verden i Forfald, og det er den jo — saa er dette alle Muligheders Land. For den, der med nogenlunde Vaagenhed har fulgt politiske og sociale Forhold hjemme, er der

noget uendeligt tillokkende i at komme, hvor næsten alt er i sin Vorden. Afstandene er saa store og Befolkningen i denne vestlige Del af Canada saa spredt, at Samarbejde til dels har været umuligt. Levevilkaarene har til for 2 Aar siden ikke tilladt andet end intensivt Arbejde blot for dagligt Brod, ikke just bogstavelig talt, men dog for at undgaa alt for ofte at skulle læsse Hjemmet paa Vognen og søge Lykken nye Steder. Enighed er ogsaa mere end et Problem! Dels er Interessen mellem Vest og Øst saa forskellige, dels er Hovedparten af Befolkningen en Blanding af alle Nationer i Europa. Blanding af de mange forskellige Nationaliteter giver for Resten nogle meget smukke Kvinder. Typer med de mærkværdigste Kombinationer af Ojne, Haarfarve og Ansigtsfarve. Skønt

den unge Pige hernede betragter det som givet at kunne malke Hjemmets Koer, kærne Smørret, bage Brødet, pløje, saa, køre Mejemaskine, ride hvilkensomhelst Hest, køre Bil o. s. v., saa er hun dog klædt efter allersidste Mode og danser Vinteraftenerne bort til Radioens Regina eller Vancouver Trot. Hvedeavl er nu vigtigste Indtægtskilde her paa Egnen, Skoven, der for 10—15 Aar siden fuldstændig dækkede det stærkt bakkede Landskab, forsvinder mere og mere, skønt hver Farm endnu har Land at rydde og brække op. Jorden er sort Muld over Blaaler og uden en Sten. Hvis man er heldig og undgaar Frost (der som i Aar kan indtræffe alle Aarets Maaneder), Tørke, Hagl, Ild (Prærie) og Kryb, saa er Høsten rig. Imidlertid maatte Farmerne til for 2 Aar siden sælge sit Korn til Kob-

mænd østfra og fik daarligt Udgifterne dækket, særlig efter Krigen, da den i Høsten nødvendige Hjælp blev dyr. Da det gjaldt deres Eksistens, blev en Del af dem enige og fik organiseret Hvedepoolen; den sælger det Korn, som de kontraktmæssig har bundet sig til at levere, og udbetaler i tre Rater Betalingen, der nu er langt bedre. Man arbejder med moderne Maskiner til forældede Metoder og her gaar sikkert lige saa meget til Spilde, som der indvindes. Regeringen har dog nu indrettet mange Forsøgsstationer og hjælper gratis enhver med Oplysninger. Vand er, skønt Landet er fuldt af Søer og Floder, et vanskeligt Spørgsmaal mange Steder. For vort eget Vedkommende ligger 1/3 af de 500 Acres, vi har, langs selve Saskatchewan, men her, hvor vi bor, fem Fjerdingvej længere østpaa, har vi kun alkaliholdigt Vand og maa køre hver Draabe til Husbrug og Vask fra Floden; der er de, der er værre stillet og ikke engang har Vand til Kreaturerne. Brændsel er her Velsignelse af, og det er godt: thi naar Termometret kryber ned under ÷30 ÷40, Sneen hviner under Fodtrinene, Blæsten skærer som hvasse Knive, og Nordlysene hvisler og straaler i Vinternætterne, saa er det et Livsspørgsmaal at have Varme inden Døre. — Man er henvist til at hjælpe sig selv i alle Retninger. Floden har

Fisk, Skov og Mark Vildt, den nærmeste Slagter bor syv Mil borte, saa der løber man ikke hen efter en Kalvesteg, hvis der kommer uventede Gæster. — Elgen ses sjældent her nu, Bjørne af og til, sidst en stor brun Fyr hos vor Nabo; Cayotes, den lille Prærieulv, er talrig og nærgaaende om Vinteren, den er dog som Regel ganske ufarlig for Mennesker. Fuglelivet er rigt, kun Graaspurv og Musvit taler samme Sprog som hjemme, de andre synger kun lidt, men glimrer desto mere. Kanariefuglen er f. Eks. almindelig her om Sommeren, endog Kolibriarter kommer herop, jeg har 2 Gange i Sommer set dem i Blomsterbedet udfor vore Vinduer. De vilde Blomster er en Kilde til stadig Glæde for mig, de dækker hver udyrket Plet med en Rigdom af Farver og Former, skiftende fra Sneen smelter til den atter dækker Jorden. Her er alle Farmere, og deres Døtre bliver enten Lærerinder eller Sygeplejersker. Smagen er kun en — Eaton's, den store Forretning i Winnipeg, der hvert Aar udsender sin 600 Sider store Katalog, og hvorfra man kan faa tilsendt alt fra Bier i Brev til Landbrugsmaskiner, fra Lænestole til Risengryn, fra Synaale til Bøsser, fra Kjoler til Tagrender og sidste Røverroman. Folk er venlige og gæstfri, og vi for vor Part færdes mellem dem alle. Vi har faaet en rigtig pæn Have

om vort lille bitte Hus; den har baade Græsplæne, Blomsterbede og Slyngplanter, ligesom den er indhegnet, saa Dyrene kun har de øvrige 319 Acres at gaa paa. Huset er hyggeligt, selv om det vilde faa en dansk Husmoder til at smile medlidende eller overbærende. Bossen hænger paa Væggen ved Siden af Gryder og Pander. Sække med Mel, Sukker og lign. staar paa Hylden over Døren. Moccasiner og Vandspand holder hinanden med Selskab paa Gulvet, men Kedlen og Komfuret er blankt, Gardiner og Gulv rent, og de mange Billeder og Smaating, jeg førte med mig, gør, at Folk altid udbryder: »Nej, hvor er her dog hyggeligt«. Den, der rejser hertil, maa enten intet fordre, eller selv medbringe alt — materielle og især aandelige Værdier. Her er ingen 8 Timers Arbejdsdag, ingen sløvende Barmhjertighed for den arbejdsløse, thi Arbejde er her nok af, og ingen Fagforeninger til at standse den, der vil og maa arbejde for ikke at sulte. Her er Rigdom af Muligheder, men kun Resultater i Forhold til og i Kraft af ens eget Arbejde, Maal og Med. Men Pust af Frihed fra de store Skove; naar hertil, og Røgen fra Naboens Skorsten generer aldrig en. Det er den Fortryllelse, der binder Folk til dette Land. Fra vore Vinduer ser jeg Meskanaw-Højene, hvor vor Nabo

var med at slaa Indianerne i en af deres sidste Kampe; endnu træffer man gamle Rødhuder vandrende over de ældgamle „trails" paa den anden Side af Floden. Franskmænd tog Landet fra Indianerne, England tog det fra Frankrig — engang tager Canadierne det vel fra England. Ak, selvom man nu er Borger, hvor man har sit eget Hjem, saa er man dog med sine dybeste Rødder fæstet til det Land, hvor „Modersmaal" er Modersmaal fra fjerne Tider, og hvor Flaget er vore Forfædres dyrebare Arv gennem talrige Slægter. Jeg har det godt efter mine langvarige Hospitalsophold. Selv om min Arm aldrig bliver normal igen, saa er den dog brugelig, hvad der var mere end nogen turde have ventet straks; et stort Held er det, at der findes en dygtig Læge i nærmeste By; ogsaa var det et Held, man var i Stand til at bringe mig dertil med det samme; paa Tider f. Eks. naar Floden fryser til eller bryder op, har man kun Toget hveranden eller tredie Dag, og saa er der endda 1½ Mil til Stationen. Operationen et halvt Aar efter tog ogsaa paa Kræfterne, selv om det kun var Blindtarmen, der maatte ud.

Jeg haaber, alle i Deres Hjem er raske, og beder hilse. Dette er vist et temmeligt forvirret Brev, men jeg maa løbe fra og til; desuden dukker, for hver Ting jeg skriver, ti nye op, der burde følge med, saa

11

blev De nok trætte af at læse, inden jeg var halvt færdig.

Dette burde have været i Frederikssund d. [illegible] til Hr. Elsass Fødselsdag. Her er det imidlertid nu med hjerteligste Hilsener til Dem begge fra Deres hengivne

(sign.) *Rit. Wengel f. Svane.*